

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

24 листопада 2016 року

м. Тернопіль

№ 43- р/к
Справа № 861-АД

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи №861-АД про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Тернопільською міською радою (місцезнаходження: в. Листопадова, 5, м. Тернопіль, 46001, ідентифікаційний код 34334305) та Виконавчим комітетом Тернопільської міської ради (місцезнаходження: в. Листопадова, 5, м. Тернопіль, 46001, ідентифікаційний код 04058344) та подання від 15 вересня 2016 року № 147 «Про попередні висновки по справі № 861-АД»

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29 червня 2016 року №22-рп/к розпочато розгляд справи №861-АД в зв'язку з наявністю в діях Тернопільської міської ради та Виконавчого комітету Тернопільської міської ради ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами проведення розслідування у справі № 861-АД та аналізу матеріалів і документів, отриманих на вимоги територіального відділення виявлено наступне.

З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку поводження з твердими побутовими відходами, територіальним відділенням проводиться дослідження діяльності органів місцевого самоврядування на означеному ринку.

Тернопільська міська рада (надалі – Міська Рада, Відповідач) включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Дата державної реєстрації – 26.03.1990 року, дата запису – 17.05.2006, номер запису – 1 646 120 0000 002165.

Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Виконавчий комітет Тернопільської міської ради (надалі – Виконком, Відповідач) включено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Дата державної реєстрації – 26.03.1990 року, дата запису – 17.05.2006, номер запису – 1 646 120 0000 002166.

Основним видом діяльності є "Державне управління загального характеру" (КВЕД 84.11).

Виконком є підзвітним і підконтрольним Тернопільській міській раді, що його утворила, а також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Тернопільська міська рада та її Виконком має повноваження розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворюваних ними органів.

Рішення Міської ради та Виконкому, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території міста підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

Отже, на території м. Тернополя Тернопільської області органом місцевого самоврядування є Тернопільська міська рада, а її виконавчим органом є створений нею Виконком.

Статтею 1 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" визначено, що комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи, зокрема, у вивезенні побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.

Згідно із пунктом 4 статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Частиною 7 статті 28 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що порядок підготовки та проведення конкурсів, типові договори на надання житлово-комунальних послуг, затверджує Кабінет Міністрів України.

Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» *до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад* відноситься, зокрема, *визначення* на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних повноважень Виконкому належить вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів тощо.

Згідно із пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право, зокрема, на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.

У відповідності до вимог статті 35-1 Закону України «Про відходи»:

- орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з вивезення побутових відходів з певної території населеного пункту;
- збирання та перевезення побутових відходів в межах певної території здійснюється юридичною особою, яка уповноважена на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (надалі – Порядок), який визначає процедуру

підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.

Згідно із пунктом 4 Порядку *підготовка та проведення* конкурсу забезпечується *виконавчим органом* сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами (надалі – організатор конкурсу) у порядку встановленому законом.

Отже, у чинному законодавстві розрізняють поняття: 1) *«підготовка та проведення конкурсу (на надання послуг з вивезення ТПВ)»* і 2) *«визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів»*. При цьому здійснення першої з тих функцій покладається на виконавчий орган ради, а другий на саму раду (з вирішенням відповідного питання на її пленарному засіданні).

Законодавством України не визначено послідовність (алгоритм) відповідних дій. Зрештою, рада та виконавчий комітет ради як її орган наділені достатніми повноваженнями й можливостями для вирішення між собою пов'язаних з цим організаційних та інших питань.

Тернопільська міська рада листом від 06.06.2016 №1962/07-10 повідомила, що:

- згідно рішення виконавчого комітету від 14.05.2010 №741 «Про надання послуг» погоджено суб'єктам господарювання ДПФ «Альтфатер Тернопіль», ПП «Екотерн», ПП «Квартал Л» надавати послуги із збирання та перевезення твердих побутових відходів на території міста Тернопіль;

- відповідно до рішення виконавчого комітету Тернопільської міської ради від 5.06.2014 № 574 «Про проведення конкурсу з надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Тернополя» вирішено провести конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території м. Тернополя (надалі – Конкурс) та затверджено склад конкурсної комісії.

19.08.2014 відбулось розкриття конкурсних пропозицій учасників із надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Тернополя.

Однак, Виконкомом враховано відсутність місця видалення відходів, тому процедуру проведення конкурсу було призупинено. Та як наслідок, визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території м. Тернополі на конкурсних засадах не відбулося.

Таким чином, не підготовка та не проведення конкурсу на надання послуг з вивезення ТПВ Виконкомом та, як наслідок, не визначення Міською радою на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів, суперечить вимогам законодавства, яке регулює питання визначення виконавця послуг з вивезення ТПВ.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Резюмуючи, слід зазначити, що надання Виконкомом ДПФ «Альтфатер Тернопіль», ПП «Екотерн», ПП «Квартал Л» права здійснювати діяльність з вивезення твердих та рідких відходів на території м. Тернопіль до визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах м. Тернопіль збирання та перевезення побутових відходів ставить їх у привілейоване становище стосовно конкурентів.

Рішенням адміністративної колегії територіального відділення від 21.02.2012 №14 «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» було визнано дії виконавчого комітету Тернопільської міської ради по прийняттю рішення від 28.12.2011 №2266 «Про внесення змін до рішень виконавчого комітету міської ради №741 та №780 від 14.05.2010» та від 25.01.2012 №133 «Про погодження переліку місць розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів» без проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

У відповідності до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності покладено на Антимонопольний комітет України.

Частиною першою статті 15 Закону України „Про захист економічної конкуренції” встановлено, що антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів місцевого самоврядування (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Докази зібрані під час розгляду справи вказують, що

- бездіяльність виконавчого комітету Тернопільської міської ради, яка полягає у не проведенні конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів в територіальних межах м. Тернопіль, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності органів місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції;

- бездіяльність Тернопільської міської ради, яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах юридичних осіб, які будуть здійснювати у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності органів місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції.

Відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р) із змінами територіальним відділенням направлено листами від 15.09.2016 №7/1136 виконавчому комітету Тернопільської міської ради та від 15.09.2016 №7/1137 Тернопільській міській раді копії подання від 15.09.2016 № 147 «Про попередні висновки по справі № 861-АД» (надалі – подання).

На вказане подання Тернопільська міська рада та виконавчий комітет Тернопільської міської ради листом від 04.11.2016 №3054/02 повідомили, що Тернопільською міською радою та її виконавчим комітетом проводяться заходи в межах компетенції щодо забезпечення проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів та відповідно визначення юридичних осіб, які будуть їх надавати, а саме вживаються заходи по питанню виділення земельної ділянки під полігон побутових відходів та вважають, що твердження про бездіяльність органів місцевого самоврядування у даній сфері є безпідставним та необґрунтованим.

Пунктом 5 Порядку передбачено, що для проведення конкурсу організатор конкурсу готує конкурсну документацію, яка окрім іншого повинна містити характеристику, включаючи потужність, та місцезнаходження об'єктів поводження з побутовими відходами (об'єкти

перероблення, сортування, утилізації, видалення відходів, об'єкти поводження з небезпечними відходами у складі побутових відходів тощо).

У разі відсутності відповідного об'єкта поводження з побутовими відходами на певній території або недостатнього обсягу потужностей для відповідної кількості побутових відходів (небезпечних відходів у складі побутових відходів) відходи повинні перевозитися до відповідного найближчого об'єкта поводження з ним.

Відповідно до пункту 6 статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Згідно абзацу 11 пункту 2.1 розділу 2 «Правил благоустрою м. Тернополя» затверджених рішенням Тернопільської міської ради від 19.05.2011 №6/8/20 до повноважень міської ради відноситься організація виділення земельної ділянки під полігон та облаштування його згідно з санітарно-гігієнічними вимогами, у відповідності до чинного законодавства.

З огляду на наведене, вжиття заходів Тернопільської міської ради та її виконавчого комітету, щодо організації по виділенню земельної ділянки під полігон побутових відходів відноситься до їхньої безпосередньої компетенції.

Окрім того, Відповідачі у справі № 861-АД не виконують вимоги законодавства України, щодо конкурсного відбору визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів протягом тривалого періоду.

Відтак, пояснення викладені в листі від 04.11.2016 №3054/02 Тернопільської міської ради та її виконавчого комітету не спростовують факту вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме не забезпечення проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів та відповідно визначення юридичних осіб, які будуть їх надавати.

На підставі матеріалів справи та зібраних доказів, керуючись статтями 7 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року за №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність:

- виконавчого комітету Тернопільської міської ради (місцезнаходження: в. Листопадава, 5, м. Тернопіль, 46001, ідентифікаційний код 04058344), яка полягає у не проведенні конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів в територіальних межах м. Тернопіль, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності органів місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції;

- Тернопільської міської ради (місцезнаходження: в. Листопадава, 5, м. Тернопіль, 46001, ідентифікаційний код 34334305), яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах юридичних осіб, які будуть здійснювати у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді бездіяльності органів місцевого самоврядування, яка може призвести до недопущення конкуренції.

2. Зобов'язати в чотирьохмісячний термін з дня одержання рішення:

- Виконавчий комітет Тернопільської міської ради вжити заходи щодо припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів в територіальних межах м. Тернопіль;

- Тернопільську міську раду вжити заходи щодо припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які будуть здійснювати у межах м. Тернопіль збирання та перевезення побутових відходів.

Про виконання зобов'язання, вказаного в пункті 2 резолютивної частини даного рішення повідомити територіальне відділення у чотирьохмісячний термін з дня отримання рішення з наданням підтверджуючих документів.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Члени Колегії:

Р.В. Лещин, голова територіального відділення

Н.Є. Черномаз, заст. голови територіального відділення

Н.С. Біловус, начальник другого відділу досліджень та розслідувань